A°. 1839. N°. 15[illegible]

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 16 DECEMBER.

KENNISGEVING.

NATIONALE MILITIE.

Ontslag van dienende manschappen, die daarop regt hebben.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, —

Gezien hebbende art. 21 der Wet voor de Nationale Militie, van den 8 Januarij 1817, waarbij aan de manschappen, dienende bij de Nationale Militie, wordt toegestaan, dat ingeval zij, *na hunne inlijving*, eene der vrijstellingen mogten hebben bekomen, die bij art. 91 en 94 van gemelde Wet zijn uitgedrukt, zij daarvan ten spoedigste aangifte kunnen doen aan het Bestuur der Gemeente, voor welker contigent zij zijn uitgemarcheerd; —

Roepen bij deze op, zoodanige bij de Militie voor zich zelven dienende Manschappen, *die door het overlijden van hunnen vader, of moeder, weduwe zijnde, of door* [illegible] *van een of meer broeders*, voorgevallen na hunne inlijving, zijn geworden:

Eenige wettige zonen, tevens eenige kinderen zijnde.

Kostwinners van moeders of grootmoeders, weduwen zijnde, of in regten gesepareerd.

Kostwinners van ouderlooze broeders of zusters.

Of eenige broeder van een' onherstelbaar gebrekkigen broeder.

Om, uiterlijk vóór of op den 4den Januarij 1840, schriftelijke aanvrage om ontslag, met opgave der redenen, in te leveren op de Secretarij dezer Stad, 's morgens van tien tot twaalf uren, en in de opgave almede ten duidelijkste te vermelden, bij welke Afdeeling en Bataillon zij, door of voor wien die aanvrage geschiedt, dienende zijn; — Zullende, na opgemelden dag, geene aanvrage ten fine voormeld meer kunnen worden aangenomen.

Aldus gedaan en gepubliceerd, bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 12den December 1839.

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, —

Gezien het besluit van den Heer Staatsraad, Gouverneur van Zuid-Holland, van den 2 November jl., N°. [illegible] N. M., (*Provinciaal Blad* N°. 116), houdende vaststelling der tijdstippen van de drie maandelijksche Inspectiën der Verlofgangers, gedurende den jare 1840, en bepaaldelijk dat de *eerste* derzelven zal plaats hebben op den 19 Februarij van dat jaar, en in aanmerking genomen hebbende, dat een groot gedeelte der Verlofgangers, welke aan gezegde Inspectie behooren deel te nemen, zijn nalatig gebleven om, overeenkomstig de bepalingen van art. 176 der Wet van den 8 Januarij 1817, zich, bij hunne aankomst met verlof, bij het Bestuur aan te melden, en anderen, door welke aan deze verpligting is voldaan, tot heden hebben verzuimd het reçu der door hun gedeponeerde Verlofpas af te halen, door welk een en ander voor hun bij gezegde Inspectie nadeelige gevolgen zouden kunnen ontstaan; —

Roepen bij deze op, alle de zich binnen deze Stad met *onbepaald* verlof bevindende Miliciens, om zich ten spoedigste en wel uiterlijk binnen den tijd van *veertien dagen*, aan te melden ter Secretarie dezer Stad, des voormiddags tusschen 10 en één ure, ten einde in het Register der zich met verlof binnen deze Stad bevindende Miliciens, te worden ingeschreven, en het reçu der door hun overgelegde Verlofpas te ontvangen, en alzoo zich voor alle ongelegenheid, welke bij nalatigheid ten deze, voor hun zoude kunnen ontstaan, te vrijwaren.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 12den December 1839.

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

KEURE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze ter kennis van elk en een iegelijk, wien zulks zoude mogen aangaan, dat, door den Raad dezer Stad, ten einde zoo veel mogelijk de instandhouding van de zoo nuttige inrigting der Schuiten-Veeren te bevorderen, en tot het heilzaam doel van Zijner Majesteits besluiten van den [illegible] Maart en den 21sten Augustus 1818, mede te werken, is bepaald:

Art. 1. Niemand zal eenig vaartuig, bestemd om passagiers of goederen op vaste dagen en uren te vervoeren, mogen aanleggen of tot dat einde gebruiken, dan met inachtneming van de bepalingen voor soortgelijke inrigtingen door het Gouvernement daargesteld, op eene boete van ƒ 50.

Art. 2. Geene voerlieden zullen binnen het vierendeel uurs vóór of na het uur, bepaald voor het afvaren eener trekschuit, op de veeren, straten of grachten derwaarts leidende, andere passagiers of reizigers mogen innemen en vervoeren, dan die vooraf voor hun eigen gebruik de rijtuigen dezer voerlieden besteld hebben, en daarmede aan hunne woningen of logementen afgehaald worden. De voerlieden, die andere passagiers of reizigers op de bovengenoemde plaatsen, en binnen den aldaar bepaalden tijd zouden willen innemen en vervoeren, zullen zulks niet vermogen te doen, tenzij zij voor het innemen van dezelve de volle schuitevracht aan den Commissaris van het Veer zullen hebben voldaan, op eene boete van ƒ 12, en bij herhaling van ƒ 24, of bij onvermogen in eene gevangenis van *drie dagen*. De vastgestelde en erkende Diligences zijn hiervan uitgezonderd.

Art. 3. Degenen, die op de hiervoren vermelde tijdperken passagiers aanroepen of aanhouden, om rijtuigen ter vervoer aan te bieden, zullen almede vervallen in eene boete van ƒ 12, en bij herhaling van ƒ 24, of bij onvermogen de eerste maal in eene gevangenisstraf van *drie dagen*, en bij herhaling van *vijf dagen*.

Art. 4. De rijtuigen en paarden der voerlieden, die zich aan overtreding der voorenstaande bepalingen schuldig maken, zullen voor de boeten en kosten aansprakelijk zijn.

Art. 5. De overtredingen dezer bepalingen zullen worden geconstateerd bij behoorlijk Proces-Verbaal, om voor de bevoegde Regtbank te worden vervolgd, en zal de geïncurreerde boete komen ten voordeele van de Stedelijke kas.

En wordt de handhaving dezes aan den Heer Directeur van Politie opgedragen.

Ingevolge art. 70 van het Stedelijk Reglement, zal een afschrift dezer, binnen tweemaal 24 uren, gezonden worden aan H. H. Gedeputeerde Staten dezer Provincie.

En opdat niemand hiervan onwetenheid zoude kunnen voorwenden, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 12den December 1839.

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen dezer Stad, dat met *den eersten Januarij aanstaande*, alhier in werking zal worden gebragt het navolgend

REGLEMENT op het Verkoopen en Koopen van AARDAPPELEN, de verschillende Maten en bepaling omtrent de Markt; benevens de ligging der Schepen en Schuiten, met Aardappelen aan dezelve.

HOOFDSTUK I.

Over het Verkoopen en koopen van Aardappelen.

Art. 1. Niemand zal binnen deze Stad, als verkooper, slijter of in welken maniere ook, Aardappelen mogen verkoopen, tenzij hij aan den Marktmeester der Aardappelenmarkt heeft doen blijken van behoorlijk patent voorzien te zijn, die hem daarvan *gratis* een bewijs zal afgeven en hetwelk telken jare zal moeten worden vernieuwd. Die verzuimd zal hebben hieraan te voldoen, zal telkens verbeuren eene boete van *drie gulden*.

Art. 2. De Aardappelen, welke in deze Stad zullen mogen verkocht worden, moeten goed zijn, zoodat dezelve een behoorlijk en geen voor de gezondheid schadelijk voedsel zijn.

Ter voorkoming, dat geene slechte Aardappelen hier ter Stede worden verkocht, zal de Marktmeester der Aardappelen daartegen zorgvuldig waken, door nauwkeurig te beschouwen, en te keuren de Aardappelen, zoo aan de Markt ter verkoop aangebragt wordende, als die, welke in de pakhuizen worden opgeslagen; zullende voor zoodanige beschouwing en keuring aan den Marktmeester worden betaald *één cent* voor elk mud Aardappelen, welke door hem zal zijn gekeurd en daarvan door denzelven aan den eigenaar of verkooper der Aardappelen een bewijs *gratis* worden uitgereikt.

Het zal den Marktmeester steeds vrijstaan, om bij alle koopluiden de eenmaal gekeurde Aardappelen op nieuw te doen herkeuren, mits zulks geheel *gratis* en buiten koste der verkoopers geschiede.

De Marktmeester zal nauwkeurig toezien, dat onder de Aardappelen, welke ter verkoop worden aangebragt of aangebragt zijnde, in de vaar- of voertuigen overgeladen zijnde, geene vermenging van soorten plaats hebben, maar iedere soort afzonderlijk gehouden worde.

Wanneer de Marktmeester mogt bevinden, dat de aangevoerde Aardappelen voor menschelijk voedsel onbruikbaar waren, zullen dezelve, zonder hooger beroep, des nopig met assistentie der Policie, ter Stede worden uitgevoerd, en die genen, welke zich tegen dezen maatregel mogten verzetten, volgens de Wet worden gestraft.

[illegible] verboden, en vermogen deze vervoermiddelen met Aardappelen, [illegible] te worden gelegd of geplaatst, op eene boete van *vijf* tot *tien gulden*. Hiervan zijn alleen uitgezonderd schepen met bestelde of voor de verkoopers, om in hunne magazijnen, pakof woonhuizen op te doen, bestemde Aardappelen, en zullen deze daartoe op de geschiktste legplaatsen, gedurende den tot de lossing noodigen tijd, mogen verblijven, mits voorzien van een *gratis* af te geven consent door den Marktmeester.

Art. 4. Ter voorkoming van ongeoorloofde opkoopingen der Aardappelen, welke van buiten in deze Stad ter verkoop worden aangevoerd, zal niemand der Burgers of Ingezetenen, ook niet der zoodanigen, welke van buiten inkomende, hunne nering hier ter Stede drijven, zoo in persoon of door anderen, de buitenlieden, met Aardappelen in deze Stad met hunne schepen, schuiten, karren of wagens komende, op eenigerhande wijze vermogen te onderscheppen of doen onderscheppen, om van dezelve, alvorens zij aan de Markt liggen, deze hunne in de jurisdictie der Stad gebragte Aardappelen te bespreken, veel minder op te koopen of te doen opkoopen, of wel bij ruiling [illegible] slaan of over te nemen, op poene, dat diegenen, welke bevonden of overtuigd zullen worden contrarie dezes, hetzij in persoon, hetzij door iemand anders, directelijk of indirectelijk gehandeld te hebben, zullen verbeuren telken reize eene boete van *vijf* tot *tien gulden*, en, bij onvermogen, gestraft worden met eene gevangenis van *één* tot *drie dagen*.

Art. 5. En opdat aan het vorig artikel stiptelijk zal worden voldaan, zullen voortaan geene Aardappelen mogen worden ingevoerd door [illegible] buitenlieden, [illegible] zijn verkoopers, slijters of teelders van eigene vruchten, dan nadat daarvan kennis zal zijn gegeven aan den Marktmeester, bij schriftelijk declaratoir, houdende opgave van de hoeveelheid Aardappelen, welke worden ingebragt, den datum en derzelver naamteekening; zullende echter hiervan zijn uitgezonderd alle de Aardappelen, welke door buitenkoopliedon met de gewone veer- of dorpschuiten of met wagens, onder behoorlijk adres, in afzonderlijke zakken tot eigen consumtie der Burgers of Ingezetenen van elders worden aangebragt.

Al wie mogt bevonden worden in eenigerlei opzigt hiertegen te handelen, hetzij voorkoopers, buitenlieden, warmoeniers of teelders van eigene vruchten, en zoodanig schriftelijk declaratoir niet te hebben ingeleverd, of Aardappelen [illegible], ingevolge artikel 2 voormeld, zijn gekeurd, zal verbeuren eene boete van *drie* tot *zes gulden*, en bij onvermogen gestraft worden met eene gevangenis van *één* tot *drie dagen*.

Art. 6. Een ieder met Aardappelen ter Markt komende, zal verpligt zijn, ten genoege der Burgers, met zoodanige der vastgestelde maten in het groot of klein te verkoopen, als zij zullen verkiezen; de prijzen der kleinere maten, zooveel mogelijk, geevenredigd aan die der mudden of halve mudden.

HOOFDSTUK II.

Over de verschillende Maten.

Art. 7. Bij het meten van Aardappelen zal zoowel aan de huizen als op de markt geene andere soort van maten mogen gebruikt worden, dan met dezelve geijkten, [illegible] volgens [illegible]

Art. 8. Die soort van maten zal bestaan in eene ton met ijzeren banden, eenigermate langwerpig en van boven met wijd, welke ton, tot [illegible] den de hoeveelheid van *een Nederlandsch mud*.

De kleinere maten zullen bestaan in geëvenredigde gedeelten van die mud, [illegible] *mud*, *een tiende mud*, genaamd *een kop*, [illegible] *vijf kop*; alles overeenkomstig de van 's Rijks wege voorgeschrevene modellen.

Alle deze maten zullen door den Arrondissements-IJker behoorlijk moeten zijn geijkt en geene andere mogen worden gebruikt, op de straffen bij de bestaande wetten daarop gesteld. En zal den Marktmeester moeten toezien, dat voorschrevene maten bij de meting volkomen zuiver zijn van aarde en klei, en behoorlijk worden gevuld, opdat [illegible] door de koopers niet benadeeld worden.

Art. 9. De maten zullen zoo veel mogelijk gelijkrands moeten gevuld zijn, en zal mitsdien het geven van overmaat of bijslag ten strengste verboden zijn.

HOOFDSTUK III.

Bepaling der Markt- en Legplaatsen der Schepen en Schuiten.

Art. 10. De legplaatsen der schepen ter Markt komende, zoo van de burgers en inwoners dezer Stad, als van de buitenlieden, zullen beginnen in den Ouden Singel aan de Janvossenbrug en van daar oostwaarts voortgaan tot aan de Zoeterwoudsche [illegible]

Voor de kleinere of roeischuiten zal de legplaats zijn aan de oostzijde van de Nieuwe Volmolengracht, en wanneer meerder plaats gevorderd wordt, aan de westzijde dezer gracht te beginnen aan de zijde van de brug aan den Ouden Singel en zoo vervolgens den legrang te houden naar de aankomst der schuiten. Ook zullen aldaar de wagens en karren naar den rang hunner aankomst worden geplaatst en bij het ontruimen van een of meer derzelven, de volgende moeten tuschieten.

Dagelijks vóór het openen der Markt zal de Marktmeester, het getal van [illegible] aan de Markt liggende schepen opnemen en vervolgens voor dezelve loten laten, met dien verstande, dat indien een verkooper met meer dan één schip markt, hij voor ieder derzelve afzonderlijk nummer zal trekken, alzoo er geene volgschepen zullen worden toegelaten. Volgens het getrokken nummer zal ieder schip geplaatst worden, te beginnen aan de Janvossenbrug en zoo vervolgens, [illegible] ingetrokken, terwijl er geene vaste legplaatsen meer zullen toegestaan worden. De Verkoopers van Aardappelen binnen de Stad woonachtig, welke met hunne schepen verlangen te markten, zullen dagelijks een half uur vóór de aanvang der Markt, aan den Marktmeester moeten opgeven of zij dien dag zullen markten, ten einde voor dezelve zoude kunnen worden geloot; zullende dezelve na de loting op dien dag niet meer ter Markt worden toegelaten. Aan de Verkoopers van Aardappelen, magazijnen, pak- of woonhuizen hebbende binnen de hier boven bepaalde uitgestrektheid der markt, wordt de geschiktste legplaats ter lossing hunner Aardappelen in hunne magazijnen, pak- of woonhuizen, even als aan elk ander Ingezeten, volgens art. 3, gewaarborgd, mits zij hun voornemen tot zoodanige lossing, vóór den aanvang der markt, aan den Marktmeester hebben te kennen gegeven en daartoe consent bekomen. Na dien tijd, zal geene lossing dan met toestemming van den Heer Burgemeester vermogen plaats te hebben, en zullen zij, in beide gevallen, onmiddelijk na het bekomen van het daartoe afgegeven consent, met de lossing beginnen, waartoe geen kleiner maat dan de heele mud zal mogen gebruikt worden, en ter beoordeeling van den Marktmeester, tot het einde voortgaande; zullende bij contrarie, het op een der bovengenoemde wijzen verkregen consent door den Marktmeester moeten worden ingetrokken, en zij verpligt zijn deze hunne vervoermiddelen, ter plaatse door den Marktmeester aan te wijzen, te verleggen.

Art. 11. De verkoopers zullen gehouden zijn, om in ieder aan de markt liggend schip of schuit, gedurende den geheelen markttijd, een meter of verkooper te stellen, om de Aardappelen te verkoopen en bij gebreke van dien, verpligt zijn, hunne legplaatsen te verlaten en aan naastvolgende schepen de plaats in te ruimen, ieder op verbeurte van eene boete van *drie guldens*.

Art. 12. De verkoopers of schippers zullen onder geen voorwendsel, hoegenaamd, door het plaatsen van boomen, stokken, manden, zakken of dergelijken, den toegang van naastliggende schepen of schuiten voor de koopers vermogen te belemmeren of af te sluiten, en de verkoophuisjes voor de schepen, gelijk met den wal geplaatst moeten worden, op de boete van *drie guldens*.

Art. 13. Van alle deze te voren gemelde vaartuigen, met Aardappelen ter markt gebragt zijnde, naar evenredigheid van derzelver grootte, leggeld worden betaald, te weten: van een vaartuig, beladen tot 20 Nederlandsche mudden, *tien cents*, van een grooter vaartuig beladen tot 400 mudden, *twintig cents*, en van een schip of vaartuig boven de 400 mudden, *veertig cents*. — welk leggeld door of van wege den Marktmeester zal moeten ontvangen worden. En zullen diegenen, welke dat leggeld weigeren behoorlijk te betalen, bij eene nadere invordering gehouden zijn hetzelve, met verdubbeling en de daarop gevallene kosten, te voldoen. De schepen of schuiten, welke niet geheel ontladen zijn,

zullen na den afloop van elken marktdag door den Marktmeester worden nagezien, ten einde dezelve zich van het bedrag der overgeblevene Aardappelen op de best mogelijke wijze zou kunnen overtuigen, en zullen mitsdien geene overstortingen daarbij mogen geschieden, dan met medeweten van den Marktmeester, ter regeling van het daardoor verschuldigd leggeld.

Art. 14. De schepen of schuiten, op de bepaalde marktplaats liggende voor huizen, alwaar gelost of geladen moet worden, zullen, zoo lang tot dat dit verpligt zal zijn, of het consent aan in Aardappelen handeldrijvende personen, volgens art. 10, gegeven, niet zal zijn ingetrokken, moeten opschuiven met de daaropvolgenden.

Art. 15. De Aardappelen-markt zal gehouden worden alle dagen, behalve op Zon- en Feestdagen, gedurende den volgenden tijd:

De maanden December en Januarij, van 's morgens ten *negen*, tot 's namiddags ten *vier* ure.

De maanden Februarij en November, van 's morgens ten *acht*, tot 's namiddags ten *vijf* ure.

De maanden Maart en October, van 's morgens ten *zeven*, tot 's avonds ten *zes* ure.

De overige maanden, van 's morgens ten *zes*, tot 's avonds ten *acht* ure.

Buiten welke bepaalde tijden geene aflevering of overscheping ter markt zal mogen plaats hebben; en zal diegeen, welke contrarie dezes mogt handelen, verbeuren telken reize eene boete van *zes guldens*, en bij onvermogen eene gevangenis van *één* tot *drie* dagen ondergaan.

Art. 16. Opdat in Stads grachten, en bijzonder op de bepaalde marktplaatsen, geene ondieptens en verhindering ter doorvaart zouden worden veroorzaakt en toegebragt, zal niemand, onder of na het lossen der Aardappelen, in het water mogen werpen eenige klei, aarde of vuilnis, maar gehouden zijn zulks te brengen op eene daartoe bestemde plaats, op eene boete, voor de eerste maal van *twee* guldens, voor de tweede maal van *vier* guldens, voor de derde maal van *zes* guldens, en voor het vervolg van de markt worden geweerd.

Art. 17. Een iegelijk wien het zoude mogen aangaan, zal zich voortaan stiptelijk en in allen deele overeenkomstig dit Reglement moeten gedragen. Hiermede worden vernietigd alle Keuren, Ordonnantiën, Alteratiën en Ampliatiën, welke met dit Reglement eenigzins strijdende mogten bevonden worden.

Art. 18. Tot het toezigt over de markt, het ontvangen der markt- en leggelden en in het algemeen tot het handhaven van dit Reglement, is van stadswege aangesteld eenen Marktmeester, op de instructie en belooningen daaromtrent bereids gemaakt of nog te maken. — De Beambten der Policie zullen gehouden zijn hem daarin zoo veel noodig is te adsisteren, ten welken einde zij zich dagelijks aan de markt zullen moeten laten vinden; alsmede om toe te zien, dat geheel den inhoud dezes stiptelijk worde nagekomen en te zorgen, dat de overtreders behoorlijk worden gestraft.

Art. 19. De overtredingen der bepalingen van dit Reglement, voor zoo veel daarop geene bijzondere straffen zijn gesteld, zullen telkens worden gestraft met eene boete van *één* tot *drie* guldens en bij onvermogen met eene gevangenis van *één* tot *drie* dagen en bij herhaling met eene geldboete van *drie* tot *zes* guldens, alsmede met eene gevangenis van *één* tot *drie* dagen, onverminderd zoodanige straffen, als dezelve ter zake van tegenstand aan het openbaar gezag, volgens 's Rijkswetten zullen hebben geïncurreerd, behoudens in alle gevallen de verpligting, tot de opvolging der bepalingen van dit Reglement en bijzonder de zoodanigen, waaromtrent de overtreding heeft plaats gehad.

Elke overtreding zal worden geconstateerd bij behoorlijk Proces-Verbaal, om voor de bevoegde Regtbank te worden vervolgd, terwijl de boeten in de Stedelijke kas zullen worden gestort.

Aldus gedaan en gearresteerd, bij den Raad der Stad Leyden, op den 28. November 1839.

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

Goedgekeurd door onze Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, bij dispositie van den 5. December 1839, No. 28.

VAN DER DUYN.

Ter ordonnantie van dezelve,

J. V. D. SLEYDEN.

Aldus gedaan en afgekondigd bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 12. December 1839.

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

NEDERLANDEN.

LEYDEN den 15den December.

Wij vernemen nog verder, dat bij den Boekhandelaar *van den Heuvell* alhier, binnen korten tijd, uit naam der Commissie voor de Maskerade van den 8sten Februarij 1840, een stukje zal worden uitgegeven, behelzende een kort verhaal van het beleg van Leyden in het jaar 1420, en *eenige ophelderingen omtrent de kostumes*, die in den trein zullen voorkomen.

Nog wordt ons berigt, dat onder toezigt van de Commissarissen der Maskerade van den 8sten Februarij 1840, eene afbeelding derzelve zal worden geteekend door onzen kundigen Stadgenoot, den Schilder *J. L. Cornet*; deze afbeelding zal op steen worden gebragt door de Heeren *Sangmans Muller*, *Groenewald* en *Bruining*, en gedrukt worden bij den Heer *Backer*, te Dordrecht. Het geheel zal bestaan uit 18 stukken, die zullen kunnen worden aaneengehecht. De prijs is niet meer dan f 3.00.

— Niets verdient voorzeker zoo zeer de oplettendheid en zorg, als het bewaren van een goed, en het verbeteren van een verzwakt gezigt. Eene gunstige gelegenheid daartoe biedt zich echter niet altijd aan, en het was dus met genoegen, dat wij de aankomst van de *Gebroeders Strauss*, Hofgezigtkundigen, in deze stad zagen aangekondigd. Deze met lof bekende vervaardigers van Optische Werktuigen en Brillen zijn tegenwoordig gelogeerd in *de Zon*, op de Breedestraat, en hebben aldaar eene aanzienlijke verzameling van dergelijke voorwerpen uitgepakt, die niets te wenschen overlaten. Vooral munten daarbij uit, en zijn de bijzondere aandacht des publieks overwaardig, de Wollastonsche Conservatie-Brillen, die de zwakste oogen versterken. Behalve de geschiktheid voor het vervaardigen der meergenoemde Optische Werktuigen en Brillen, bezitten de Heeren *Gebroeders Strauss* de bekwaamheid, om terstond na het beschouwen en onderzoeken der oogen, dadelijk de vereischte glazen voor dezelve te kunnen aanwijzen. Dit een en ander bij ondervinding wetende, achten wij het onzen pligt, de opmerkzaamheid van het publiek daarop te vestigen, terwijl wij gerustelijk durven verzekeren, dat niemand, die zich in dezen tot de *Gebroeders Strauss* wendt, in zijne verwachting zal worden teleurgesteld.

— Uit 's Gravenhage meldt men, van den 14 December:

De eenige afdeeling heeft heden in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verslag gedaan op het ontwerp van wet tot daarstelling van schuld, ten laste der Overzeesche Bezittingen. Daaruit blijkt, dat dit ontwerp, zoo als het is gewijzigd, benevens de antwoorden daartoe betrekkelijk, in de afdeelingen van nieuws onderzocht zijnde geworden, in alle nog stof tot vele bedenkingen heeft opgeleverd.

De *eerste afdeeling* erkende gaarne, dat de veranderde redactie van het ontwerp verkieslijk is boven de oorspronkelijke, vermits zij meer bepaaldelijk de bestemming der aangevraagde gelden aanduidt, en bovendien de toezegging geeft, dat jaarlijks eene opgave aan de Staten-Generaal zal worden gedaan van het zuiver voor het Moederland uit de koloniale middelen beschikbare saldo, terwijl eindelijk, tot groot genoegen van alle de leden dier afdeeling, de opheffing stellig werd aangekondigd van het Syndicaat. Daarentegen bleef bij verscheiden leden het bezwaar bestaan, dat, zonder volledige inzage der geheime stukken en zonder eene meer afdoende toelichting van hetgeen tot deze wet betrekking heeft, niet met kennis van zaken over dezelve kan geoordeeld worden. Volgens deze afd., bleek het uit de ingekomene antwoorden der Regering: 1°. dat de schatkist ongeveer 40 millioen aan de Handel-Maatschappij schuldig is; 2°. dat het Amortisatie-Syndicaat jaarlijks eene vermeerdering van toelage van 4 millioen behoeft, om aan deszelfs verpligtingen te voldoen, waaruit volgt, dat deze rente een kapitaal van 80 millioenen veronderstelt; dat beide deze kapitalen, te zamen 120 millioen, door het Gouvernement zijn uitgegeven, zonder daarvan op eene wettige wijze te kunnen doen blijken, dan alleen ten opzigte van naar verhouding min belangrijke voorschotten en van een totaal verlies van 23 à 24 millioen van opcenten, terwijl eerst thans, nadat de schuld werkelijk bestaat, de toestemming tot het maken derzelve gevraagd wordt; dat die wijze van handelen lijnregt met de grondwet in strijd is, en dat, indien dezelve gewettigd wordt, het gemeen overleg in dit geval niets anders dan eene zaak van vorm is, die aan het wezen der zaak niets verandert, en het hoogst bedenkelijk schijnt, om dergelijke onwettige handelingen met de goedkeuring der Staten-Generaal te bekrachtigen; dat indien men al, uit aanmerking van de tijdsomstandigheden, waaronder deze onwettige handelingen hebben plaats gehad, daartoe wilde overgaan, dit voorzeker niet behoort te geschieden voordat men, door de werkelijke opheffing van het Amortisatie-Syndicaat, door verbeterde grondwettelijke instellingen, door herstelde eenvoudigheid en orde in de financiën, de zekerheid verkregen heeft, dat dergelijke handelingen onmogelijk zijn geworden; dat de antwoorden der Regering wel de hoop tot de mogelijkheid daarvan doen ontstaan, maar dat de ondervinding van zoo vele jaren geleerd heeft, dat dergelijke beloften niet altijd verwezenlijkt zijn geworden, waarom het dan ook voorkwam, dat vóór de werkelijke vervulling derzelven, in geene vermeerdering van de nationale schuld kan worden toegestemd; dat ook het voordeel, uit de geldleening te verwachten, zoo gering is, dat in hetzelve niet het eigenlijk doel derzelve is gelegen, maar dat dit doel inderdaad niets anders schijnt te zijn, dan om, door kunstmatige verwikkelingen, door verkoop, weder-inkoop en daarna weder-verkoop van producten, die eene waarde van 40 millioen bezitten, 80 millioen in de schatkist te brengen, want dat zoude in effecte het gevolg der leening zijn, maar daartegen zoude men de rentebetaling dan ook met 2 millioen vermeerderen. Indien dit niet het doel is, dan verklaarde men van de geheele operatie niets te begrijpen, want als de Regering de vrije beschikking voor de producten terug bekomen zal hebben, dan wil zij dezelve bij voortduring aan de handelmaatschappij consigneren, dus juist hetzelfde doen als thans, behalve dat de wijze van betaling anders zal geregeld worden, en waar is de waarborg, dat deze niet spoedig op den tegenwoordigen voet zal worden terug gebragt? Zes leden waren van oordeel, dat men uit eene globale opgave eener rekening van 40 millioen voor de handelmaatschappij en van 10 millioen van Oorlog, volstrekt niet kan opmaken, waaraan en hoedanig deze sommen aldus besteed waren. Men wenschte de mededeeling te ontvangen van de te dezer zake tusschen de Regering en de handelmaatschappij geslotene overeenkomst. Eerst daaruit zou men zoowel de handelingen als de verpligtingen der partijen kunnen beoordeelen. Heeft men ten oogmerk, om slechts zoo veel van de 40 millioen dadelijk uit te betalen als de oogenblikkelijke behoefte zal blijken te vereischen, dan zal het voorgewende doel eener finale vereffening met de Handelmaatschappij toch worden gemist. Bestaat, ten gevolge der overeenkomst, de verpligting niet om te restitueren, alvorens dit door middel der producten kan geschieden, dan beseft men het nut der leening niet. Zoo als de zaak thans is voorgedragen, worden de diensten van het Rijk, van de Handel-Maatschappij, van het Syndicaat en van de Kolonien, die toch alle op zich zelven staan, dooreen gemengd, iets hetwelk den ingewikkelden aard der financien nog zou verergeren. In allen geval zoude men zwarigheid maken daartoe mede te werken, zoolang niet meer voldoende ware gebleken, dat de 40 millioen voor de Handel-Maatschappij en de 10 millioenen voor Oorlog verlangd, op eene wettige wijze wierden uitgegeven, of eene met de wet meer overeenkomstige bestemming verkregen. Eenige leden bleven voorts van oordeel, dat eene leening, onder borgstelling van het Moederland aangegaan, dit ten slotte tot den wezenlijken debiteur zou maken, zoodat alzoo het eene onderdeel van den Staat, in naam van den geheelen Staat, eigenlijk als debiteur zou gelden. Nu reeds heeft men de Kolonien met eene schuldenlast bezwaard, welke eene jaarlijksche rente van *f* 9,800,000 vereischt. Berekent men hierbij de renten van 56 millioen, ten bedrage van *f* 2,800,000, en bovendien ten minste 1 millioen voor weder-inkoop, dan vraagt men, of de onbestendigheid en het wisselvallige der koloniale baten de voldoening dier verpligtingen niet tot het onwaarschijnlijke zal doen behooren. Trouwens wil men de *f* 11,200,000, welke hetzelfde fonds van de middelen van het Moederland over 1840 afzondert, als iets gewoons hebben beschouwd, zoodat de koloniale producten, om daaraan te voldoen, een zuiver bedrag van *f* 24,800,000 zouden moeten afwerpen, en vermits de Regering dezelve stelt op 32 millioen, min 10 millioen ter voorziening in de behoeften van den dienst in Indie, zoo zoude al dadelijk een jaarlijksch calculatief te kort van *f* 2,800,000 ontstaan, ten ware die 10 millioen slechts loopend kapitaal waren, als wanneer men daarentegen nog 7 millioen beschikbaar zoude houden.

In dezelfde afd. was men van oordeel, dat de toegezegde jaarlijksche mededeeling der baten uit de Oost-Indiën niets of althans weinig beteekent, wanneer dezelve niet gepaard gaat met die der rekening van ontvangsten en uitgaven, en met het doen van rekening en verantwoording der Algemeene Rekenkamer. Bij gebreke van dien, blijft het vermoeden bestaan, dat men in den thans voorgestelden maatregel slechts het middel zoekt te vinden, om de uitgaven op dezelfde onmatige hoogte te houden, en de vermindering van 's Rijks schulden niet verder wil uitstrekken dan tot 1 millioen, bij art. 3 bedoeld. Sommige leden hielden het voor mogelijk, om de begrooting over 1840 met 4 millioen te verminderen, en zouden verlangen dat het daardoor te ontstaan excedent aldus besteed wierd, om in het te kort van het Amortisatie-Syndicaat te voorzien.

In de *tweede afdeeling* kon zich de overgroote meerderheid der leden met het ontwerp niet vereenigen, of verklaarde, althans daartegen gewigtige bedenkingen te hebben. Bijna al de leden verlangden, alvorens tot schuldvermeerdering ter regeling onzer financien over te gaan, meerdere opening omtrent 's lands financieelen toestand met al deszelfs bijzondere en geheime inrigtingen, fondsen en administratien, en dan daarbij, of, zoo er geene andere schulden bestaan, reeds nu de officiele en ronde verzekering, dat men het alzoo aan de Staten-Generaal medegedeelde, alle landsschulden en geldelijke verpligtingen zijn bekend gemaakt. Alleen daaruit, geloofden zij, kan eene finale regeling gedacht worden. De opening aangaande het Syndicaat alleen, zonder eenige andere dan de nu gegevene [illegible] korting, is niet genoegzaam. Velen verklaarden voorts geene genoegzame overtuiging te hebben, dat de geheele som van 56 millioen noodig is. Men drong er veel op nadere inlichtingen en ophelderingen aan. Men was van oordeel, dat, indien er geld benoodigd is, men in allen gevalle niet meer ten laste der kolonien behoort te negocieren. De ondervinding leert, dat het verlies op het kapitaal grooter is dan bij leeningen dadelijk ten laste van het Rijk, en dit intusschen is, als borg, evenzeer voor dezelve verantwoordelijk, en juist in moeijelijke omstandigheden, b. v. in oorlog, kan deze borgtogt hetzelve in de grootste bezwaren wikkelen. Ook bij deze gelegenheid werd voorts nog door eenige leden aangedrongen op eene spoedige herziening der grondwet, opdat ook daarmede een minder kostbaar beheer en betere waarborg voor het vervolg kunnen daargesteld worden. Het was om alle deze consideratien, dat tien der elf aanwezige leden van de tweede afd. verklaarden alsnog geene vrijheid te hebben, deze gevraagde leening toe te staan, maar veeleer zich bereid toonden, ter voorkoming van 's lands ongerief en stagnatie der geldelijke aangelegenheden, thans eene mindere som, b. v. een derde, of wel hoogstens de helft, te accorderen.

In de *derde afdeeling* merkte men, ten aanzien van het doel en de strekking der leening, aan, dat, hetzij men de door de Handel-Maatschappij gedane voorschotten, ten bedrage van 40 millioen, al of niet met den naam van schuld wilde bestempelen, het altijd waarheid is, dat men bij die Maatschappij meer had ontvangen dan met de belangen der schatkist was overeen te brengen, dat toch, zonder het nemen van zulke aanzienlijke voorschotten, de creatie dezer nieuwe schuld nimmer noodzakelijk zou zijn geworden; dat eindelijk de Staten-Generaal nimmer hadden kunnen denken, dat men hiertoe thans de toevlugt mogt nemen, nadat men vroeger reeds verzekerd had, dat de Overzeesche Bezittingen zonder eenig bezwaar aan de op dezelven gelegde verpligtingen konden voldoen, en op dien grond zelfs de opcenten op de belastingen waren verminderd. Meer verwondering moest het nog baren te vernemen, dat het Departement van Kolonien, ten behoeve van 's Rijks schatkist, was belast geworden met de betaling eener som van 10 millioen, die uit de baten van Indië tot dusverre niet hebben kunnen

gevonden worden. Het blijkt toch, dat de geldmiddelen der Overzeesche Bezittingen zijn belast geworden met de voldoening van aanzienlijke sommen voor het Departement van Oorlog, zonder dat hiertoe de toestemming der Staten-Generaal was gevraagd of verkregen. Daar het gebleken was, dat de voor het Syndicaat bestemde 4 millioen niet zijn eene bijdrage voor eens, maar dat hierop de jaarlijksche behoefte van die instelling moet worden berekend, vonden de meeste leden der afd. geene vrijheid, hierin door schuld-vermeerdering te voorzien. Meent men in het vervolg door bezuinigingen het cijfer der begrooting zoodanig te kunnen verminderen, dat ook die bijdrage door de gewone middelen zal kunnen worden bestreden, zoo wist men geene enkele reden te vinden, waarom niet dadelijk die weg zou kunnen worden ingeslagen. Die leden verlangden dan ook, dat reeds van 1840 het bedrag der begrooting, (door vermindering vooral op het Departement van Oorlog, zoodanig zou worden veranderd, dat op dezelve de voor 1840 van het Syndicaat benoodigde bijdrage zou kunnen gebragt worden, des noods door de aflossing van de 4½ pCts. Obligatien-Syndicaat voor het volgende jaar te verminderen. Daar nu de meerderheid der leden van de afd. zich moeijelijk kon vereenigen met het wets-ontwerp, ook gelijk het thans is voorgedragen, en bij alle de leden eenstemmig het verlangen bestond, om tot behoud van 's lands crediet de noodige middelen en ondersteuning aan de Regering te geven, werd het denkbeeld geopperd, of de Regering zich zoude kunnen bepalen tot het voordragen van eene geldleening tot zoodanig bedrag, als voorloopig noodig mogt zijn, om in de behoefte van 's Rijks Schatkist te voorzien, ten einde dan, zoo spoedig mogelijk, door afdoende maatregelen, het geldelijk beheer van het Rijk definitivelijk te regelen.

De *vierde afdeeling* wenschte een tijdstip bepaald te zien, waarop het Syndicaat zal worden vernietigd. Zij verlangde dit reeds tegen 10 Julij 1840 bepaald te zien. Zij was van oordeel, dat de eventuele vermeerdering van uitgave, ten gevolge van het ontstane te kort bij het Syndicaat, zal moeten gevonden worden, zonder verhoogingen van het cijfer der begrooting, door vermindering en bezuiniging op onze gewone uitgaven. Verder verklaarde zij, dat, hoe men de handelwijze der Regering in het financiele wilde beschouwen, het eene waarheid zou blijven, dat er gebruik was gemaakt van baten, welke nog niet beschikbaar waren. Zij verzocht in het vervolg eenige mededeeling omtrent den financielen staat der Oost-Indien. De afdeeling meent, dat onze financiele toestand van eene geruststellende vastheid ver verwijderd is, dat het tevens tijd is, 's Lands geldmiddelen te redden, door het aanzienlijk verminderen van den schuldenlast, waaronder de natie gebukt gaat. De afd. gevoelde zich verpligt hiertegen met rondheid te betuigen, dat zij zich in de moeijelijke omstandigheden, waarin het Rijk zich negen jaren heeft bevonden, niet konden voorstellen, dat, bij het eindigen derzelven, zich eene zoo ongunstige uitkomst zou hebben opgedaan, en zij tot de treurige overtuiging moeten geraken, dat die omstandigheden tot het bezigen van maatregelen hebben doen besluiten, welke het pligtgevoel en de vaderlandsliefde van de leden der Staten-Generaal nu op de moeijelijkste proef stellen. Zij wilden zich dan ook wel gaarne met de aangename verwachting vleijen, dat de welvaart van Nederland zich van de ondervondene zware schokken geheel zal kunnen herstellen, doch zij zijn innig overtuigd, dat, om dit herstel mogelijk te maken en de welvaart van Nederland duurzaam te bevestigen, eenvoudigheid en spaarzaamheid bij ons inwendig Bestuur, openbaarheid en duidelijkheid bij onze geldmiddelen, overeenbrenging onzer landmagt met de beperktheid van ons grondgebied en den vredelievenden rol, welken het ons past in het Europeesch Staten-systema te spelen, en vooral ook vrijgevigheid in de wetsbepalingen, welke de bronnen van onze welvaart, handel, landbouw en nijverheid moeten regelen, steeds op den voorgrond zullen moeten staan.

De *vijfde afdeeling* heeft met genoegen gezien, dat de Regering aan het verlangen der Kamer heeft gemeend te kunnen voldoen, door de overlegging van eene nota, waardoor het geheimzinnige, hetwelk, tot leedwezen aller leden, over de behandeling dezer belangrijke aangelegenheid was verspreid, voor het grootste gedeelte ophoudt, is opgeheven. Zij betuigde daarvoor der Regering haren dank, zoo als zij ook met genoegen heeft ontwaard, dat voldaan is aan het verlangen in onderscheidene afdeelingen aan den dag gelegd, dat in de wet het doel en de strekking der leening meer omstandig zou worden omschreven.

Alle vorenstaande zwaarwigtige bedenkingen aan de Regering medegedeeld zijnde, hebben dezelve aanleiding gegeven tot het aan de Kamer nog indienen van de volgende *Nota der Regering*:

De Regering vermeent nog kortelijk het navolgende in weder-antwoord te kunnen zeggen:

1°. Eene nieuwe redactie van art. 4 der wet op de Oost-Indische leening wordt aangeboden, luidende als volgt:

Jaarlijks zal aan de Staten-Generaal opening worden gegeven van den financielen toestand der Overzeesche Bezittingen, en opgaaf worden gedaan van de zuivere opbrengst der producten en van hetgeen in het volgend jaar gerekend kan worden hier te lande beschikbaar te zullen zijn, en zal over dit excedent bij de wet worden beschikt; 2°. de verzekering wordt op nieuw gegeven, dat, nog in den loop dezer zitting, eene wet tot opheffing van het Amortisatie-Syndicaat zal worden aangeboden, en dat geene verdere geldleeningen zullen benoodigd zijn tot voorziening in het bezwaar, hetwelk uit dien maatregel voor het Rijk zou kunnen voortvloeijen; 3°. insgelijks wordt verzekerd, dat de 20 mill. benoodigd zijn om van de afrekening met de Handel-Maatschappij ontslagen te worden, en wordt geene nieuwe verbindtenissen, hetzij van voorbetaling of voorschot, hetzij van negociatien op onderpand, of andere geldleeningen, van welken aard ook, voor of op de gouvernementsremises, zullen worden aangegaan, en 4°. dat de bereids gedane mededeelingen, welke het de Regering toescheen, alles bevatten, wat tot beoordeeling en kennis der onderwerpelijke aangelegenheden vereischt kan worden, zal nogtans [illegible] de tijd te kort is voor het maken van uitgebreide en omslagtige schrifturen, maar dat de Regering intusschen bereid is, om in een comité-generaal mondeling alle verdere vragen te beantwoorden, en alle inlichtingen betrekkelijk de aanhangige zaak te geven, die de onderscheidene leden [illegible] gevonden en noodig oordeelen, ter hunner informatie en overtuiging, voor te stellen of te verlangen.

— De beraadslagingen over bovengemelde ontwerp zijn bepaald op aanstaanden Woensdag, des morgens ten tien ure, terwijl te gelijk aan de vergadering kennis werd gegeven, dat er aanstaanden Maandag, des middags ten een ure, comité-generaal zal worden gehouden, hetwelk, naar men verzekert, door Z. Exc. den Minister van Kolonien en waarschijnlijk ook door dien van Financien, zal worden bijgewoond.

— Met den laatsten dezer maand is eervol ontslag verleend aan den Generaal-Majoor *J. H. Kesman*, als tijdelijke directeur van 's Rijks magazijnen van kleeding, equipement, kampements-effecten en hospitaals-fournituren te Delft, en zal daarin voorloopig worden vervangen door den gepensioneerden Majoor *M. J. Braspenn*, thans administrateur van kleeding en wapening bij het 2de bataljon jagers.

— Zijne Maj. heeft bepaald, dat, in geval van nalatigheid in de betaling der jaarlijksche contributien aan het weduwen-fonds, door contribuabelen die daardoor hunne deelgeregtigdheid behouden, de Departementen van Algemeen Bestuur, na de ontvangen opgave der zoodanigen, de belanghebbenden dadelijk zullen aanschrijven en tot de betaling van hun verschuldigde achterstalligen, zullende voor den tijd der betaling hoogstens drie maanden mogen gesteld worden, terwijl de Departementen van Algemeen Bestuur gehouden zijn van de nalatige contribuabelen dadelijk kennis te geven aan den directeur van het weduwen-fonds, waarop, door de eerstvolgende vergadering der administratie van dit fonds, tot de vervallen-verklaring van hunne deelgeregtigdheid zal worden geconcludeerd, of wel tot het verleenen van eenig nader uitstel, wanneer bevonden zal worden daartoe termen voorhanden te wezen. Deze bepalingen zijn zoowel toepasselijk gemaakt op de vroeger leges getrokken hebbende als die niet trekkende ambtenaren, provinciale ambtenaren en ambtenaren van de Militaire Akademie te Breda, die in dit fonds hebben deel genomen en tot betaling eener jaarlijksche contributie verpligt zijn.

— Zijne Maj. heeft aan de directie van het middel der straat- en zandwegen in Zuid-Holland vergund, zoo ter bestrijding van de kosten voor onderhoud dier wegen, als tot vinding van het beloop voor den afkoop der tollen daarop gevestigd, in plaats van 31, 39 centen per bunder te mogen heffen.

— Het geschenk in zilver, bestaande uit een prachtig middelstuk, twee sierlijke vazen en candelabres, hetwelk van wege deze Residentie voor HH. KK. HH. den Erfprins en Erfprinses *van Oranje*, bij gelegenheid van Hoogstderzelver huwelijk, bestemd is, en eerlang zal aangeboden worden, is thans voltooid, was den 12den dezer op het Raadhuis te zien, en zal, naar wij vernemen, den 13den en 14den aldaar ter bezigtiging blijven. Volgens het oordeel van degenen, die dit geschenk beschouwd hebben, is hetzelve keurig en met smaak bewerkt, en doet eer aan de vinding en de uitvoering van de vervaardigers, die allen in deze Residentie woonachtig zijn.

— In den avond van den 11den dezer heeft de Baron *Huyssen van Kattendijke*, Hofmaarschalk, eene groote soirée gehouden, welke, onder anderen, is vereerend met de hooge tegenwoordigheid van HH. KK. HH. den Prins en de Prinses *van Oranje*, en van alle de overige Prinsen en Prinsessen van het Koninglijke Huis. De leden van het Corps Diplomatique, verschillende Ministers en andere personen van onderscheiding hebben deze luisterrijke vereeniging bijgewoond.

— Den 13den is er een luisterrijk bal gehouden bij Z. K. H. den Prins *van Oranje*; morgen zal er een bal bij Z. K. H. Prins *Frederik* gehouden worden.

— Uit Rotterdam meldt men van den 12 December:

De zoo veel geruchts gemaakt hebbende booswicht met name *Jan du Four* alias *Jan van Troer*, (waarvan in de *Leydsche Courant* van 2 December jl. N°. 144 is melding gemaakt,) is heden avond omstreeks 6 ure door de Politie overvallen en gearresteerd geworden. Hij was gewapend met twee geladen pistolen, welke hij met overgehaalden haan in de borst verborgen had, waarvan hij, nadat hij reeds gepaternosteerd was, er een in een oogenblik van wanhoop er uithaalde en daarmede een der agenten bedreigde, die echter gelukkigerwijze in tijds zijne hand greep en daardoor [illegible] eenen gewissen dood is ontkomen.

— Men schrijft ons uit Haarlem, dat dezer dagen door den Minister van Binnenlandsche Zaken eenige bepalingen zijn vastgesteld betrekkelijk de vereischten, om te worden toegelaten in 's Rijks kweekschool voor onderwijzers te Haarlem, en zulks op de voordragt van den Inspecteur der Latijnsche scholen en van het middelbaar en lager onderwijs.

— In den *Avondbode* van Vrijdag leest men:

Men zal zich herinneren, dat er, eenigen tijd geleden, door ons is melding gemaakt van eene aanvraag, om concessie tot het aanleggen eener geregelde stoomvaartdienst tusschen Amsterdam, 's Hage en Rotterdam. Men schrijft ons thans, dat dezer dagen door de belanghebbenden op nieuw een request aan het Gouvernement zoude zijn aangeboden, houdende verzoek, om, hangende de deliberatiën over hunne hierboven vermelde aanvraag, toestemming te erlangen, tot het ondernemen van proefvaarten.

WEST-INDIË.

Uit Curaçao meldt men van 19 October:

De berigten nopens de vernieling der kokosboomen op dit Nederlandsche eiland door *de kermes*, een aldaar onbekend insekt, zijn ongunstig. Die boomgaarden van uitgedroogde kokosboomen maken een vreemd en treurig contrast met het frissche groene loof der andere boomen. Zij hebben het voorkomen van kolossale gele korenhalmen. Menig te voren belangrijk [illegible] heeft hierdoor derzelfs waarde verloren. Een ingezetene van Marecaibo, die zich onlangs hier bevond, zeide: „Met angst verbeiden wij op de vaste kust de aankomst dezer landplaag. Droefheid bevangt ons als wij in onze verbeelding die duizende kokosboomen, welke het zoetwater-meer van Marecaibo omringen, daar zien staan dood en dor als zoo vele uitgedroogde stokbezems!” Ondertusschen zeiden de kooplieden, die van Barcelona kwamen, oostwaarts van ons gelegen, dat dezelfde sterfte aldaar onder de kokosboomen heerschte, doch men wist niet, waaraan dezelve toe te schrijven. Daar bij kwam nog, dat de sterfte onder het slagvee zoo wel als onder de lastdieren in Venezuela nog niet had opgehouden; die twee landplagen drukken zwaar op Barcelona, eene stad, welke bestaat uit den uitvoer van slagtvee en gedroogd vleesch. De wetenschappelijke kennis in Venezuela is nog zeer gering, en weet men niet de oorzaak der landplagen, dan ook zijn er geene middelen aan te wenden. De studie bepaalt zich meestal tot het aanleeren van vreemde talen; wetenschappelijke studie is er nog weinig.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, den 20 November. Hoewel de Fransche Afgezant, Graaf *de Pontois*, zich gevleid had, eenen genoegzamen invloed op de Porte behaald te hebben, zoodat zij alleen de inzigten van Frankrijk in het Oostersche vraagstuk zou volgen, heeft hij zich hierin zeer bedrogen, daar dezer dagen door *Reschid-Pacha* de verklaring aan den Franschen Gezant gegeven is, dat de Porte voornemens was alleen onder goedkeuring van alle of ten minste van het grootste gedeelte der Mogendheden te handelen en zich in geen geval onder den uitsluitenden invloed van eene enkele Mogendheid te plaatsen, daar dit regtstreeks strijdig zou zijn met hare vroegere verklaringen.

— Men vernemt uit Alexandrië van den [illegible], dat geruchten, welke wegens het sluiten van eenen vrede met de Porte in omloop waren, geheel ongegrond zijn, daar het *status quo* vaster staat dan immer.

SPANJE.

De berigten uit Madrid blijven ongunstig voor de zaak der Koningin. Men was daar overtuigd, dat *Cabrera* alle ondernemingen van *Espartero* krachteloos maakt; de aanhangers van eerstgenoemde, *Palillos* en *Blanco*, hebben zich met verschillende bataljons in de provinciën Toledo en la Mancha, die thans van troepen ontbloot zijn, geworpen; de troepen waren uit die provinciën naar Madrid geroepen, om de rust der hoofdstad te verzekeren.

— *Espartero* heeft in Arragon een voorschot van een vierde belasting voor het volgend jaar gevraagd en zal hetzelve waarschijnlijk ontvangen.

— De stad en het fort Esterquel, in Arragonië, door de Christinos bezet, is door de troepen van *Cabrera*, onder *Llangostera*, na eene dappere verdediging, genoodzaakt geweest zich over te geven. Het garnizoen is krijgsgevangen gemaakt, doch, tegen de gewoonte van *Cabrera*, aan *Espartero* teruggezonden, onder voorwaarde, dat die veldheer bij voorkomende gelegenheid een gelijk getal Carlistische gevangenen terug zal zenden. *Espartero* zou thans besloten hebben, ten einde de geestdrift onder zijne soldaten, welke door het innemen van Esterquel zeer verminderd is, weder op te wekken, de vesting Segura aan te vallen.

— Nabij Solsona hadden den 14, 15 en 16 November tusschen de beide partijen gevechten plaats gehad, in welke de Christinos eindelijk de overwinning zouden behaald hebben; de Carlisten zouden daarbij behalve de dooden meer dan 1000 gekwetsten hebben gehad.

ITALIE.

In onze vorige hebben wij gemeld, dat door de menigvuldige regens de wateren der Po en Arno buiten hunne oevers getreden zijn en groote verwoesting aangerigt hebben. De Aartsbisschop van Modena heeft thans eenen herder lijken brief uitgevaardigd, waarin hij als de oorzaak dier overstroomingen den voortgang der verlichting en de vrijheid van de drukpers opgeeft!! Onder anderen lezen wij in dien brief: De Goddelijke tuchtiging is uitgelokt door de straffelooze verspreiding van goddelooze grondbeginselen en eene tallooze menigte verderfelijke schriften van allerlei aard, evenzeer als door de overbrenging en verspreiding herwaarts der duivelsche leerstelling van de Fransche staatkundige school, van het rationalismus van het Noorden, en van de waanzinnige grondbeginselen der schedelleer; welke, worden ze niet onderdrukt, slechts het materialismus in het stuk van de Godsdienst, en de verbreking van den maatschappelijken en zedelijken toestand veroorzaken.

DUITSCHLAND.

Door den Domheer *Kilinski*, officiaal te Posen, is ten gevolge van het misnoegen, hetgeen de door de geestelijkheid van Posen gebodene kerkrouw in het bijzonder onder geringere volksklasse des lands verwekt heeft, een rondgaande brief aan de geestelijken gezonden, waarin hen geboden wordt, den rouw, wegens de verwijdering van den Aartsbisschop, voortaan binnen de kerkmuren te bepalen en de openbare volksverlustigingen niet langer te verhinderen. De klokken zullen, gelijk te voren, wederom bij de begrafenissen moeten geluid worden.

— Een der Duitsche dagbladen verzekert, dat de Israëliten te Marocco bijzonder talrijk zijn, en in vele steden van dat rijk het derde, ja de helft der bevolking uitmaken. De Israëliten, die in de steden wonen, zijn bijzonder geschikt in het vervaardigen van gouden en zilveren borduursels, en munten ook als schoen- en kleedermakers, door hunnen arbeid, uit. Men telt, zegt het opgemelde blad, in het rijk van Marocco, bijna 1,000,000 Israëliten, die het echter nog niet gewaagd hebben zich te doen emanciperen, ofschoon zelfs de tegenwoordige eerste Minister des Keizers tot die kerkgenootschap behoort.

GROOT-BRITANNIE.

Londen den 11 December. Hare Maj. de Koningin heeft den 9den eenen geheimen Raad gehouden, waarin bepaald is, dat het Parlement den 16 Januarij aanstaande zal bijeenkomen, om zeer dringende en gewigtige zaken te behandelen.

— Door een Ministerieel blad wordt verzekerd, dat de vier groote Mogendheden eenstemmig ten aanzien van het Oostersch vraagstuk blijven denken, en dat men gegronde hoop heeft dat Frankrijk, die eene andere staatkunde omtrent hetzelve wilde volgen, weldra wederom met de overige Mogendheden eenstemmig zou handelen.

FRANKRIJK.

Parijs den 13 December. De Admiraal *Roussin*, die door den Graaf *de Pontois* als Gezant te Konstantinopel is vervangen geworden, is thans te Parijs teruggekeerd.

— *Charles Durand*, Redacteur van de *Capitale*, die reeds eenmaal gevangen was genomen, doch, zoodra gemeld is, weder los was gelaten, is den 11den wederom in hechtenis genomen, en, als beschuldigd van zamenzwering, in de concierge opgesloten.

— Een Duitsch blad bevat eenen bijzonderen brief uit Algiers, waarin de togt van den Hertog *van Orleans*, van Constantine naar Algiers en de ontevredenheid, die dit bij *Abdel-Kader* en zijne aanhangers verwekt heeft, de ware oorzaak heet, dat thans de oorlog is uitgebarsten. Deze togt liep over grondgebied door de Franschen zelfs erkend onder de magt van *Abdel-Kader* te staan, en de schrijver meent, dat *Abdel-Kader* in brieven, die de Maarschalk *Vallée* niet zal openbaar gemaakt hebben, de schending van het grondgebied door de Franschen als de reden van het opvatten der wapenen opgeeft en dat dus de Maarschalk *Vallée* het eerst het traktaat van Tafna geschonden heeft. De Maarschalk zou reeds lang van plan geweest zijn dien marsch te ondernemen en den Hertog *van Orleans* bijna genoodzaakt hebben denzelven mede te doen.

— De Koning van Belgie heeft bij een besluit de sequesters in Belgie, wegens staatkundige redenen op patrimoniele- of domein-goederen gelegd, opgeheven.

De Redactie verwittigt bij deze aan Inzenders van ongeteekende Stukken en aan hen, wier Namen bij dezelve geheel onbekend zijn, dat hunne Stukken niet kunnen geplaatst worden; als ook, dat zij Recensien over het Tooneel en Concerten niet gewoon is op te nemen.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 9den December, de Heer J. J. Tedingh van Berkhout, van Amsterdam, in de Regten na het verdedigen der Dissertatie: *de Mutata a Guilielmo IV Regiminis Forma in Reipublicae Foederati Belgii Provinciis post rerum Conversionem anni 1747.*

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 14. December 1839.

Nederlanden		Gebl.
Werkel. Schuld 2½ pC.	52[illegible] a 59[illegible]	59[illegible]
Dito — 5	98[illegible] a 99[illegible]	98[illegible]
Uitg. [illegible]		—
Kans-Biljetten	24[illegible] a 24[illegible]	24[illegible]
Amort.-Syndic. 4½	93[illegible] a 93[illegible]	93[illegible]
— — 3½	— a —	—
Handel-Maatsch. 4½	166[illegible] a 167½	166[illegible]
Nieuwe dito 4½	— a —	—
Amdl. H. Spoorw.	— a —	—
Rijn-Spoorw. 4½	— a —	—
Frankrijk.		
Inschr.-Grb. 3 pCt.	— a —	—
— — 5	— a —	—
Rusland.		
Gb. H. & C. 1798 5 pCt.	104[illegible] a 104[illegible]	104[illegible]
— — 1828 5	104[illegible] a 105	104[illegible]
Ins. en Certif. 6	— a —	—
— — 1831 5	— a —	—

Pruissen.		Gebl.
Geldl. te Lond. 5 pCt.	— a —	—
Aandeelen van dito	— a —	—
Spanje.		
Nieuwe 1835 a 85 5 pCt.	[illegible]	[illegible]
Dito onbep. st.	— a —	[illegible]
Dito passive	— a —	—
Dito uitgest.	[illegible]	7
Coupons 1 *Nov.*	— a —	—
Oostenrijk.		
Obl. Goud & C°. 5 pCt.	— a —	—
Certificaten 2½	— a —	—
Neg. Metaliek 2½	— a —	—
Idem 5	— a —	—
Dito in *Lond.* 5	— a —	—
Bank-Aandeel. 3	— a —	—
Napels.		
Certificaten 5 pCt.	— a —	—
Dito in *Napels.* 5	— a —	—

De Prijs van de BOTER aan de Waag binnen Leyden.

Zaturdag den 14. December 1839.

Grasboter. Van 34 tot 38 gulden.

Hooiboter. Van 33 tot 35 gulden.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Onder Directie van J. H. Hoedt en W. A. Bingley. Op *Maandag* 16 *December* 1839. (*Sluiting van het Tooneel tot na het Kersfeest.*) Op *Vereerend Verzoek* eene tweede Voorstelling van *ARTHUR*, of ZESTIEN JAREN LATER, *Tooneelspel* in 2 Bedrijven. — Na hetzelve: De BRUID VAN VREELAND, OF WIE IS DE BRUIDEGOM, *Blijspel* in 1 Bedrijven.

De Aanvang ten ZES ure.

, Op heden overleed, in den hoogen ouderdom van ruim 78 Jaren, de Wel-Edel Geboren Heer Mr. JACOBUS VAN DE BURCH, geliefde Echtgenoot van

Voorburg, 12 December 1839. G. van Staveren, Wed. J. van der Burch.

, Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, zijn van meening, met bewilliging van den Ed. Achtb. Raad, in het bijzijn der Commissie van Fabricage, in het openbaar aan te besteden:

1°. De leverantie van de benoodigde hoeveelheid Klinkerts voor de Stads Straten, gedurende *vijf jaren*.

2°. Het Schoonmaken en Schoonhouden van de Haarlemmervaart van het Tolhek tot aan Halfweg, voor *zes jaren*.

3°. Het onderhouden, repareren en vernieuwen der Brug- en Beschoeijingwerken langs het Utrechtsche Jaagpad, voor *twee jaren*, in VIER Perceelen.

4°. Het onderhouden en bepuinen van het Jaagpad langs den Rijn, van deze Stad tot Bodegraven, voor *twee jaren*.

En zulks op het Raadhuis binnen gemelde Stad, op Maandag den 23sten December 1839, des voormiddags ten 12 ure.

Zullende de Bestekken van heden af, van des morgens 10 tot des namiddags 4 ure, (uitgezonderd de Zondag), ter lezing liggen bij den Stads Architect, door wien ook de noodige ophelderingen en aanwijzingen zullen worden gegeven.

, AANBESTEDING VAN HET BENOODIGDE VLEESCH, VOOR DE AFDEELING KURASSIERS N°. 3.

De *Kolonel*, Chef der Afdeeling Kurassiers N°. 3, is voornemens op den 26 December aan te besteden, het benoodigde RUND-VLEESCH voor de Menages van bovengemelde Afdeeling, noodigt mitsdien de gegadigden, om naar opgemelde Leverancie in te schrijven; zullende de Voorwaarden op het Bureau van den *Kapitein-Kwartiermeester*, Utrechtsche Veer, ter lezing liggen, en de Billetten, behoorlijk digt gelakt, vóór den 26 December, in eene daartoe op gemeld Bureau geplaatste Bus moeten worden bezorgd, en vermelden de Prijs, zoowel in cijfers als in letters voluit geschreven, mitsgaders Naam en Woonplaats der inschrijvers.

, GEBROEDERS STRAUSS,

Gezigtkundigen van het Hof van Pruissen, uit Aken,

Berigten het geëerde Publiek, dat zij door het aanhoudend bezoek en de vele commissien, welke nog ingekomen zijn, nog *heden* en *morgen* vertoeven zullen, in het Logement *de Zon*, te Leyden, alwaar zij nog dagelijks te spreken of te ontbieden zijn, en recommanderen zich nogmaals met hunnen voorraad van Wollastonsche CONSERVATIE-BRILLEN, voor bijziende en zwakke gezigten; alsmede nog zeer gemakkelijke BRILLEN voor Dames; ook zijn bij hun enkele GLAZEN te bekomen, welke zij in uw monteersels zetten, welke daartoe gegeven worden; ook nog ZAK-MICROSKOPEN, in koper gewerkt, die de kleinste voorwerpen honderdmaal vergrooten, à *f* 3 het stuk.

, Alhier is gearriveerd de Koopman FREDERIK LEITTNER, met een mooije partij beste SAKSISCHE CANARIEVOGELS, zingende differente Fluiten en Rollen, zoowel bij avond als bij dag. Blijft niet langer dan vier dagen. Is gelogeerd bij J. L. Schouppen, in het Logement *de Omgekeerde Pot*, in de Mandemakerssteeg te Leyden.

, Op een Notaris-Kantoor wordt gevraagd: Een JONGELING, als *Tweede Klerk*, niet beneden de zeventien Jaren oud, binnen de Stad Leyden woonachtig, eene goede hand schrijvende en van een onbesproken gedrag. Men vervoege zich ten dien einde bij den Boekhandelaar J. W. van Leeuwen, op de Breedestraat te Leyden.

, Binnen Leyden wordt men gevraagd te huur, bij fatsoenlijke Burgerlijke Lieden, op eenen goeden stand: Twee ongemeubileerde BENEDEN- of BOVEN-KAMERS, met of zonder Kost. Adres met gesloten Brieven, onder de letter A., bij den Boekhandelaar P. H. van den Heuvell, op de Breedestraat aldaar.

, Bij de Boekhandelaars I. H. Gebhard & Comp. ziet het licht:

INTOGT

VAN

HERTOG JAN VAN BEIJEREN

binnen Leyden, in 1420.

Welke den 8sten Februarij 1840, door H. H. Studenten der Leydsche Hoogeschool in eene MASKERADE zal worden voorgesteld; door Mr. J. G. la Lau. Prijs 25 Cents.

, Op heden is bij den Boekhandelaar, E. Engels, Nieuwsteeg, N°. 710, alhier geopend eene

INTEEKENING OP EENE PLAAT

voorstellende den INTOGT van HERTOG *JAN VAN BEIJEREN*

binnen de Stad Leyden.

Deze Intogt, welke door H. H. Studenten der Leydsche Hoogeschool op den 8sten Februarij 1840, in MASKERADE zal worden voorgesteld, had plaats op den 18den Augustus 1420.

De Plaat zal omstreeks 56 breed en 40 Nederlandsche duimen groot zijn, (zijnde de grootte om in eene Lijst te worden geplaatst); ook zal het gezigt genomen worden op een der schoonste punten der Stad, en met een sierlijken Allegorischen Rand op de beroemde Steendrukkerij van den Heer H. J. Backer, te Dordrecht, worden vervaardigd.

Prijs bij Inteekening *f* 3-90.

Ook is bij de Drukker dezes:

K U H N E N R E N N E N.

verkrijgbaar: KORT OVERZIGT VAN DE BELEGERING EN OVERGAAF VAN *LEYDEN*, EN INTOGT BINNEN DIE STAD DOOR HERTOG *JAN VAN BEIJEREN*, OP DEN 18. AUGUSTUS 1420.

Welke aan H. H. Inteekenaren van heden af, gratis worden afgeleverd.

Bij alle solide Boek- en Kunsthandelaren worden bestellingen aangenomen.

, H. W. Hazenberg & Comp. te Leyden, hebben uitgegeven en verzonden:

I. MONUMENS EGYPTIENS DU MUSÉE D'ANTIQUITÉS DES PAYS-BAS à LEIDE, publiés d'après les ordres du Gouvernement par le Dr. C. Leemans, gr. in folio. 1er Livraison *f* [illegible]

II. ASTLEY KOOPER, Theoretische Practische Voorlezingen over de Heelkunde, getrokken uit eene uitvoerige ondersinting door A. Lee, uit het Engelsch door Dr. W. [illegible], 2e Stuk. *f* [illegible]

III. J. GEEL, Lettre à M. Hase, sur le discours de DION CHRYSOSTOME, intitulé Eloge de la Chevelure. *f* 1-00.

IV. CONSPECTUS Scriptorum Latinorum in usum Scholarum [illegible] *f* 0-25.

V. J. L. van der Pyl, les Participes, à l'usage de ceux, qui s'appliquent à l'étude de la Langue Française. *f* [illegible]

VI. D. L. den Beer Poortugaal, Gedichten. *f* 1-75.

VII. Een Woord aan onze Utrechtsche Mede-Studenten. *f* 0-[illegible]

VIII. Het COLLEGUM CIVITATIS ACADEMIAE LUGDUNO-BATAVAE SUPREMUM, aan allen, die in het heil van het Leidsche Studenten-Corps belang stellen. *f* [illegible]

IX. Gedachten van eenen Protestantschen Student. *f* [illegible]

X. Studenten-Typen door KLIKSPAAN, N°. [illegible] *f* [illegible]

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.